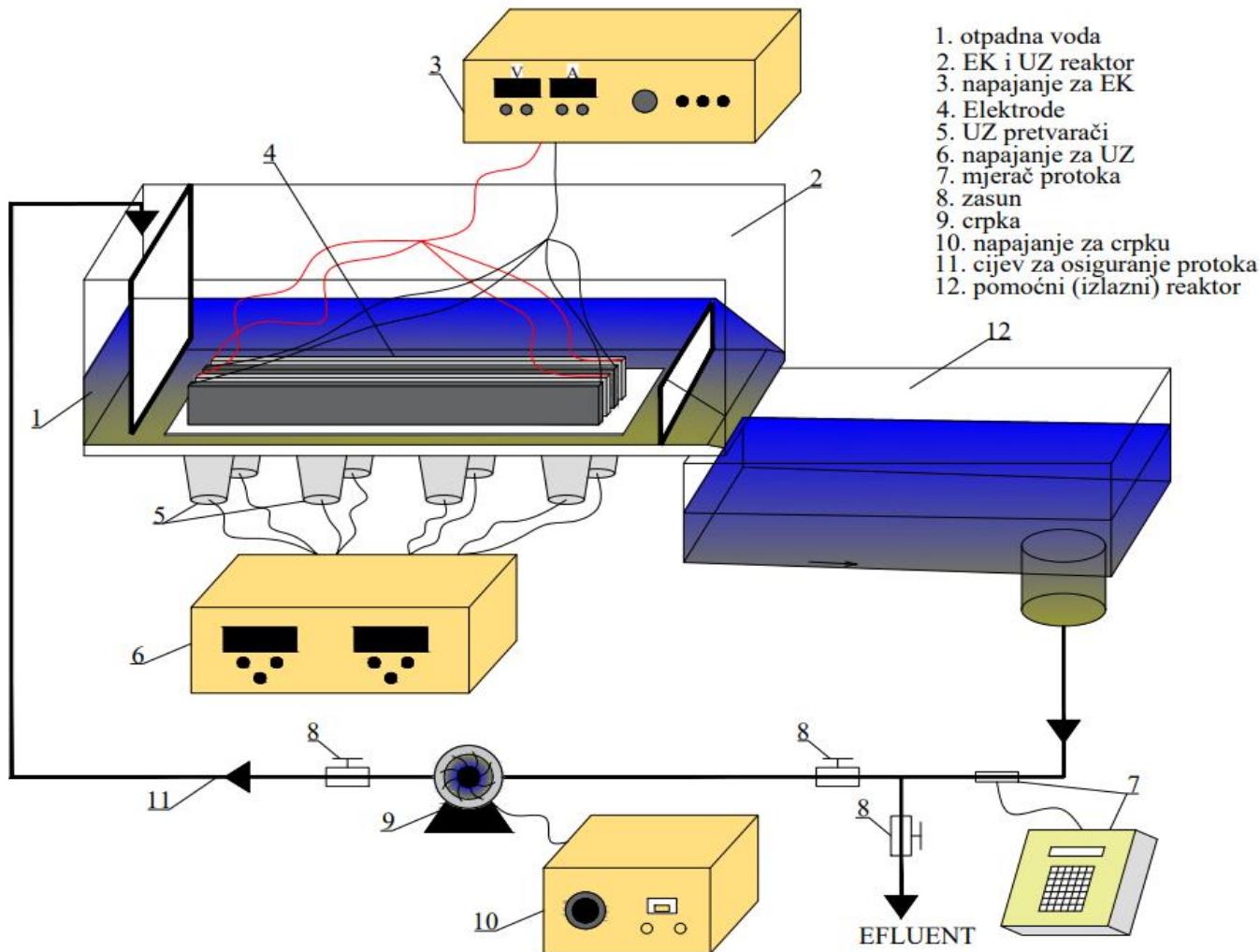

Primjena računalnog programa Design Expert u pročišćavanju zauljenih otpadnih voda

HANA POSAVČIĆ, mag.ing.aedif.

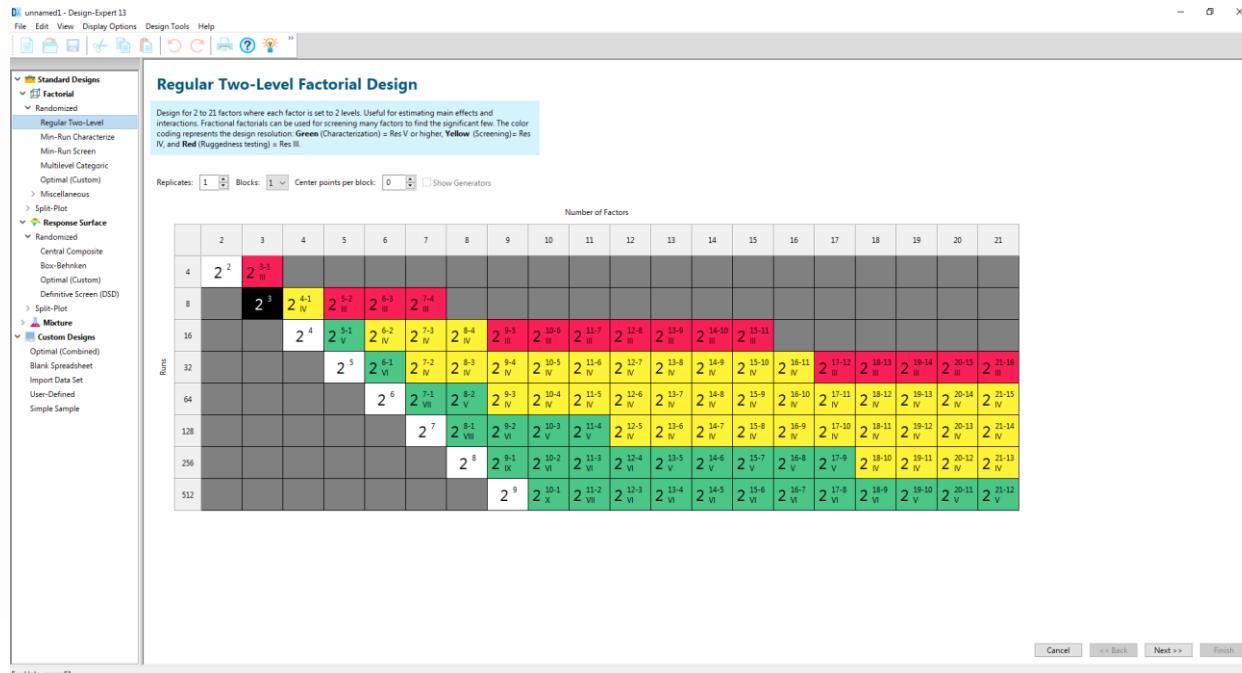
Protočni sono-EK uređaj

Slika 1. Shema eksperimentalnog uređaja

DIZAJN EKSPERIMENTA

- omogućuje simultano ispitivanje svih faktora koji mogu utjecati na proces.
- primjenjuje se prilikom planiranja, provođenja, analiziranja i interpretiranja rezultata (statističke obrade).
- *Design-Expert*

Slika 2. Sučelje računalnog programa *Design-Expert*

DIZAJN EKSPERIMENTA

- Varijable:
 1. Faktori – numerički i kategorički
 2. Odzivi
- Metoda odzivne površine (engl. Response Surface Methodology, skr. RSM)

DIZAJN EKSPERIMENTA

- *Tablica 1. Odabrani numerički i kategorički faktori*

Numerički faktori [mjerna jedinica]		Razine		
		Niska (-1)	Srednja (0)	Visoka (+1)
A	Broj ciklusa, N [1]	3	11.5	20
B	Gustoća struje, J [A/m ²]	20	70.385	120.77
C	Protok, Q [L/s]	0.1	0.425	0.75
Kategorički faktori		1	2	
D	UZ	EK	Sono-EK	
E	Materijal elektroda	Fe	Al	

DIZAJN EKSPERIMENTA

- Ukupno 68 eksperimenata u analiziranom dijelu istraživanja

The screenshot shows the 'Design expert' software interface with the following details:

- File Path: F:\dok_literatura\Design expert\Box_Benken_1_iteracija_l_ulja_korig_optimalno_l.dpx - Design-Expert 13
- Menu Bar: File, Edit, View, Display Options, Design Tools, Help
- Toolbar: Includes icons for New, Open, Save, Print, Undo, Redo, Change View, Round Columns, Augment Design, and Hide/Show Columns.
- Navigation Pane:
 - Design (Actual)
 - Information
 - Notes
 - Summary
 - Graph Columns
 - Evaluation
 - Constraints
 - Analysis [+]
 - mineralna ulja
 - Optimization
 - Numerical
 - Graphical
 - Post Analysis
- Design Properties
- Run 54
 - Comment
 - Row Status: Normal

The main area displays a table of experimental runs (Runs 1 to 68) with the following columns:

Std	Run	Factor 1 A:Broj ciklusa [1]	Factor 2 B:Gustota struje [A/m ²]	Factor 3 C:Protok [l/s]	Factor 4 D:UZ	Factor 5 E:Materijal elekt...	Response 1 mineralna ulja [%]
5	1	3	70,385	0,1	EK	Fe	83,151
63	2	11,5	120,77	0,75	sono-EK	Al	76,4922
19	3	20	20	0,425	sono-EK	Fe	82,569
57	4	20	70,385	0,1	sono-EK	Al	94,0278
21	5	20	120,77	0,425	sono-EK	Fe	83,4413
66	6	11,5	70,385	0,425	sono-EK	Al	88,3496
31	7	11,5	70,385	0,425	sono-EK	Fe	84,3328
64	8	11,5	70,385	0,425	sono-EK	Al	92,6568
25	9	20	70,385	0,75	sono-EK	Fe	77,0169
32	10	11,5	70,385	0,425	sono-EK	Fe	83,9062
62	11	11,5	20	0,75	sono-EK	Al	72,0003
55	12	20	120,77	0,425	sono-EK	Al	93,2855
49	13	11,5	70,385	0,425	EK	Al	77,284
60	14	11,5	20	0,1	sono-EK	Al	94,278
46	15	11,5	120,77	0,75	EK	Al	78,1869
68	16	11,5	70,385	0,425	sono-EK	Al	82,6206
9	17	11,5	20	0,1	EK	Fe	87,5027
13	18	11,5	70,385	0,425	EK	Fe	35,2
2	19	20	20	0,425	EK	Fe	76,0375
12	20	11,5	120,77	0,75	EK	Fe	75,0495
16	21	11,5	70,385	0,425	EK	Fe	46,4519
61	22	11,5	120,77	0,1	sono-EK	Al	88,8279
44	23	11,5	120,77	0,1	EK	Al	91,3941
41	24	3	70,385	0,75	EK	Al	79,9596
58	25	3	70,385	0,75	sono-EK	Al	55,6509
53	26	20	20	0,425	sono-EK	Al	84,2965
36	27	20	20	0,425	EK	Al	59,7603
8	28	20	70,385	0,75	EK	Fe	56,5333
65	29	11,5	70,385	0,425	sono-EK	Al	89,8075
39	30	3	70,385	0,1	EK	Al	46,7697
1	31	3	20	0,425	EK	Fe	46,4243
43	32	11,5	20	0,1	EK	Al	88,32
37	33	3	120,77	0,425	EK	Al	73,6863

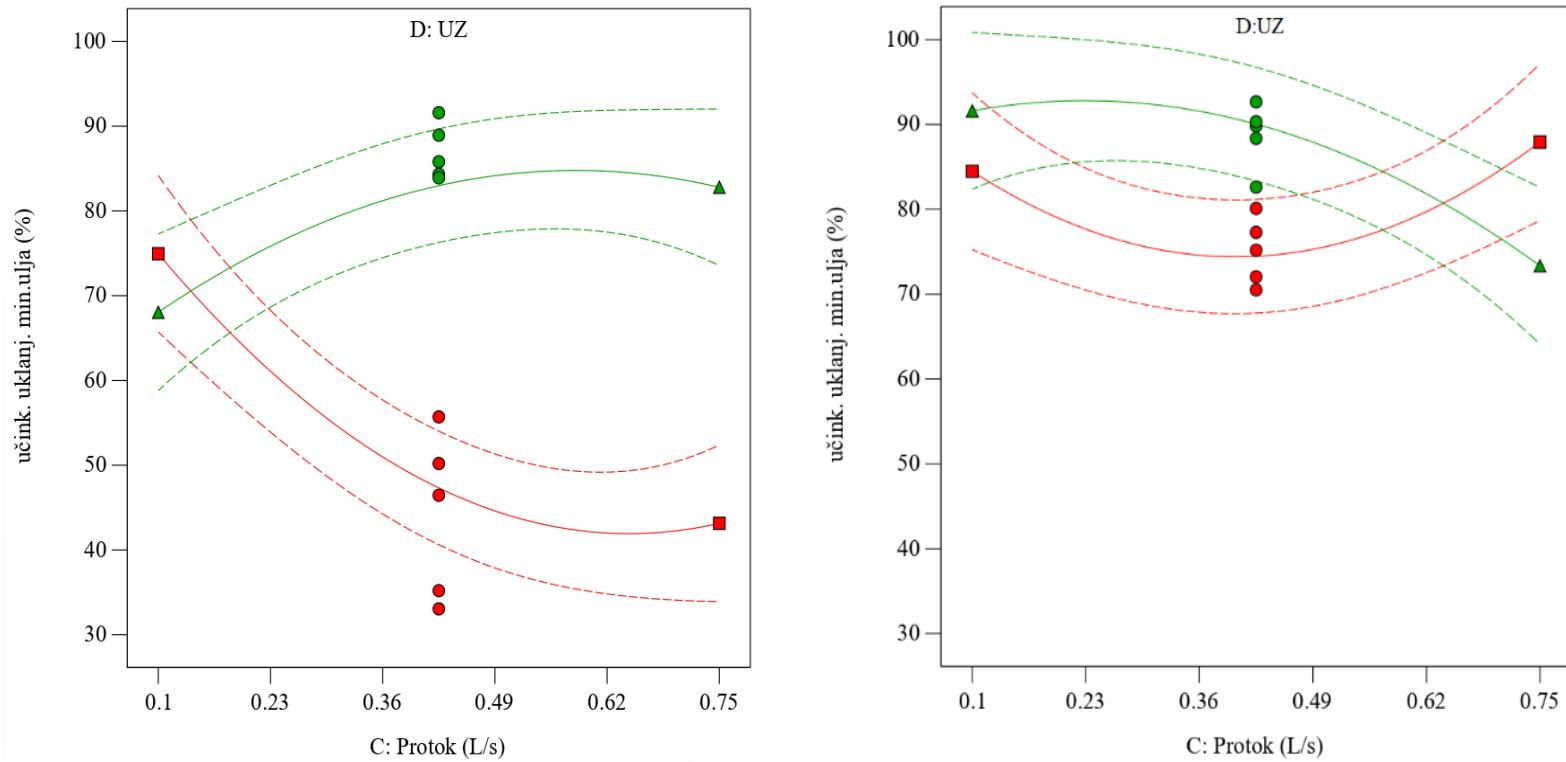
Slika 3. Generirana matrica eksperimenata

REZULTATI

Tablica 2. ANOVA:

Parametri	Zbroj kvadrata	df	Srednji kvadrat	F-vrijednost	p-vrijednost
Model	15330.00	27	567.78	8.10	< 0.0001
A-Broj ciklusa	2281.74	1	2281.74	32.54	< 0.0001
B-Gustoća struje	840.99	1	840.99	11.99	0.0013
C-Protok	508.56	1	508.56	7.25	0.0103
D-UZ	4153.54	1	4153.54	59.24	< 0.0001
E-Materijal elektroda	1851.94	1	1851.94	26.41	< 0.0001
AD	54.86	1	54.86	0.7824	0.3817
AE	27.59	1	27.59	0.3936	0.5340
BC	8.12	1	8.12	0.1158	0.7354
BD	0.4769	1	0.4769	0.0068	0.9347
BE	31.07	1	31.07	0.4432	0.5094
CD	308.99	1	308.99	4.41	0.0421
CE	2.47	1	2.47	0.0353	0.8520
DE	908.47	1	908.47	12.96	0.0009
A ²	301.10	1	301.10	4.29	0.0447
B ²	186.17	1	186.17	2.66	0.1111
C ²	73.09	1	73.09	1.04	0.3134
ADE	131.74	1	131.74	1.88	0.1781
BCD	249.17	1	249.17	3.55	0.0667
BCE	0.0018	1	0.0018	0.0000	0.9959
BDE	65.05	1	65.05	0.9278	0.3412
CDE	2330.05	1	2330.05	33.23	< 0.0001
A ² D	392.94	1	392.94	5.60	0.0228
A ² E	319.69	1	319.69	4.56	0.0389
B ² E	341.64	1	341.64	4.87	0.0331
C ² D	1570.88	1	1570.88	22.41	< 0.0001
BCDE	525.36	1	525.36	7.49	0.0092
A ² DE	333.80	1	333.80	4.76	0.0350

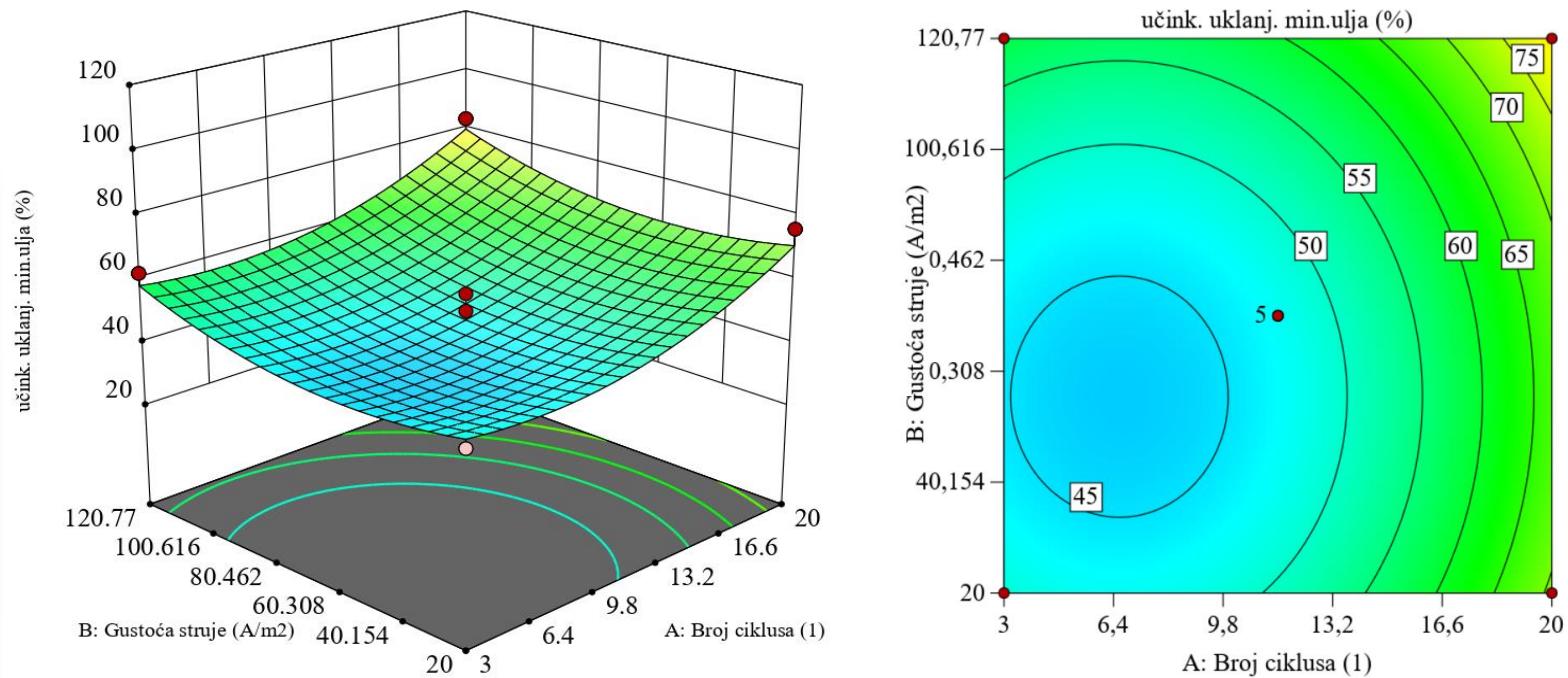
REZULTATI

*Slika 4. Parametar CD: interakcija protoka i UZ (■ EK i ▲ sono-EK) uz korištenje željeznih elektroda (lijevo) i aluminijskih elektroda (desno)
($J=70.385 \text{ A/m}^2$, $N=11.5$)*

REZULTATI

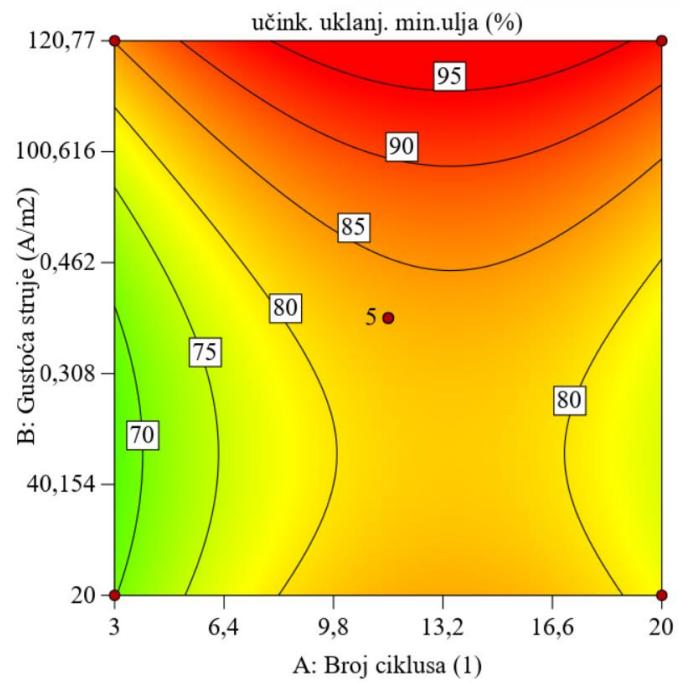
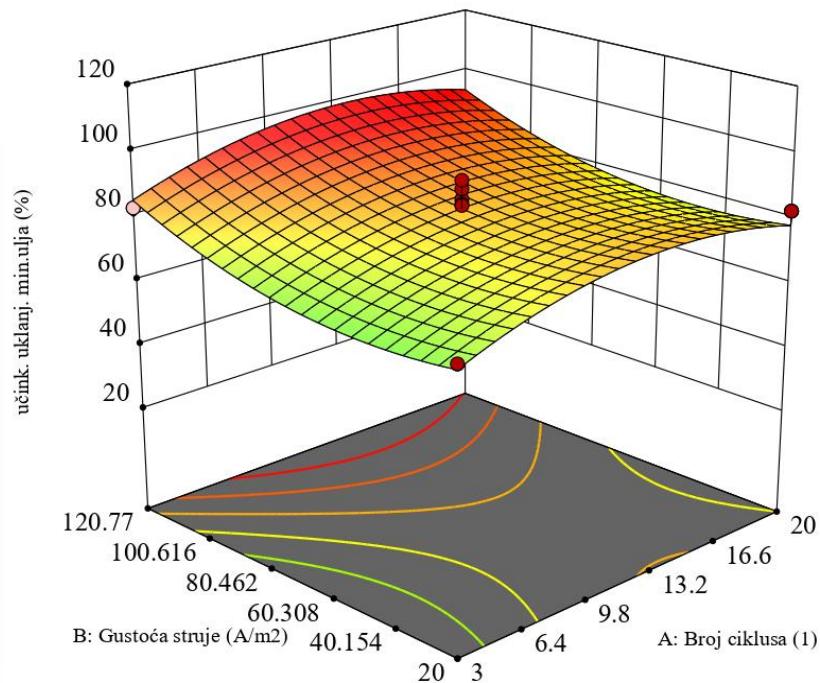
Utjecaj broja ciklusa i gustoće struje na učinkovitost uklanjanja mineralnih ulja

Slika 5. 3D odzivna površina (lijevo) i 2D (desno) konturna ploha za kombinirani učinak gustoće struje i broja ciklusa na uklanjanje mineralnih ulja uz primjenu EK i željeznih elektroda te protok od 0.425 L/s

REZULTATI

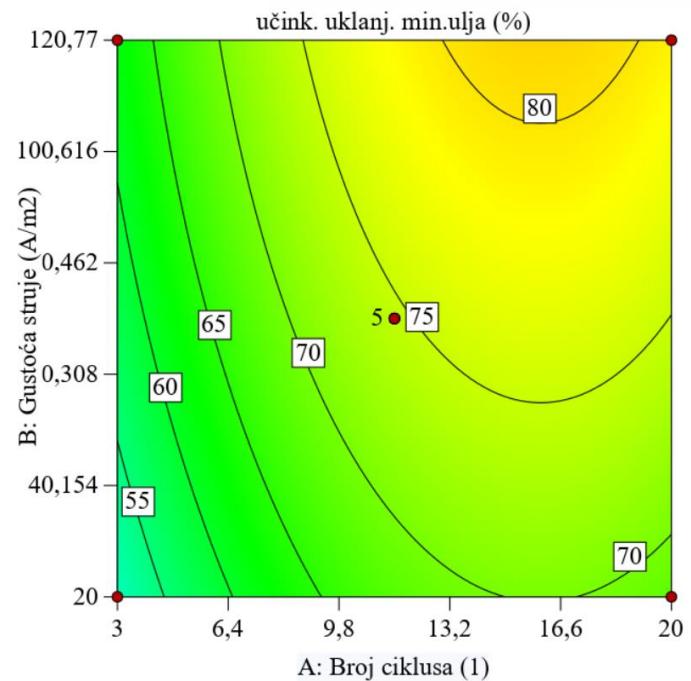
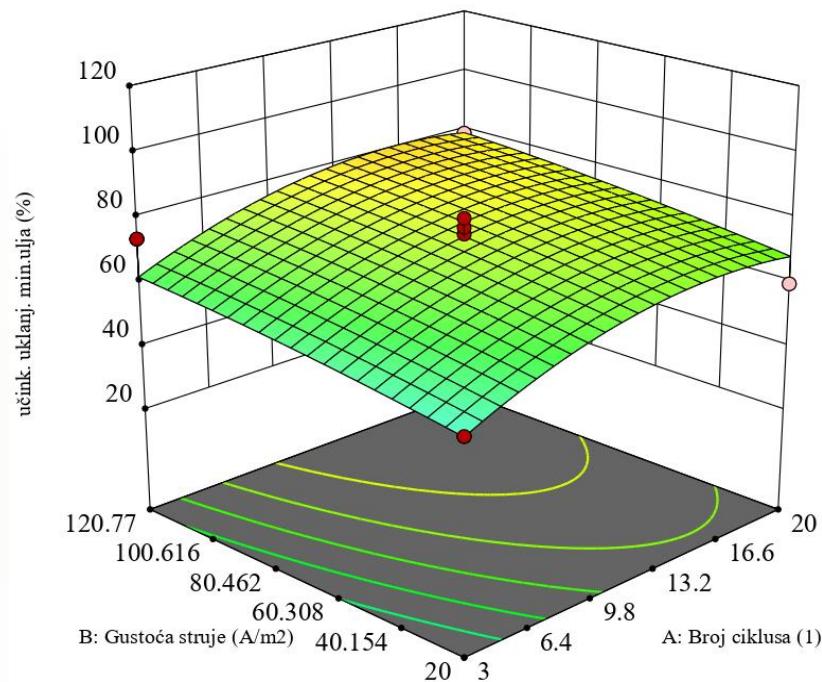
Utjecaj broja ciklusa i gustoće struje na učinkovitost uklanjanja mineralnih ulja

Slika 6. 3D odzivna površina (lijevo) i 2D (desno) konturna ploha za kombinirani učinak gustoće struje i broja ciklusa na uklanjanje mineralnih ulja uz primjenu sono-EK i željeznih elektroda te protok od 0,425 L/s

REZULTATI

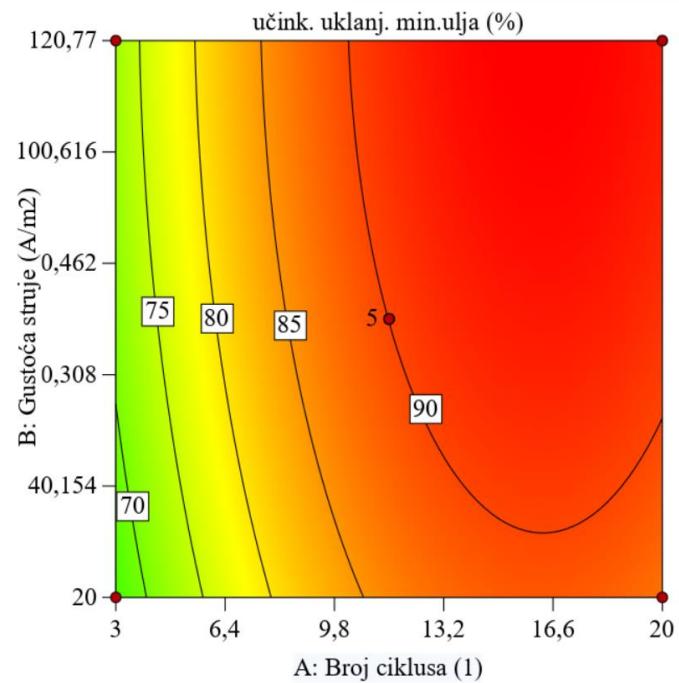
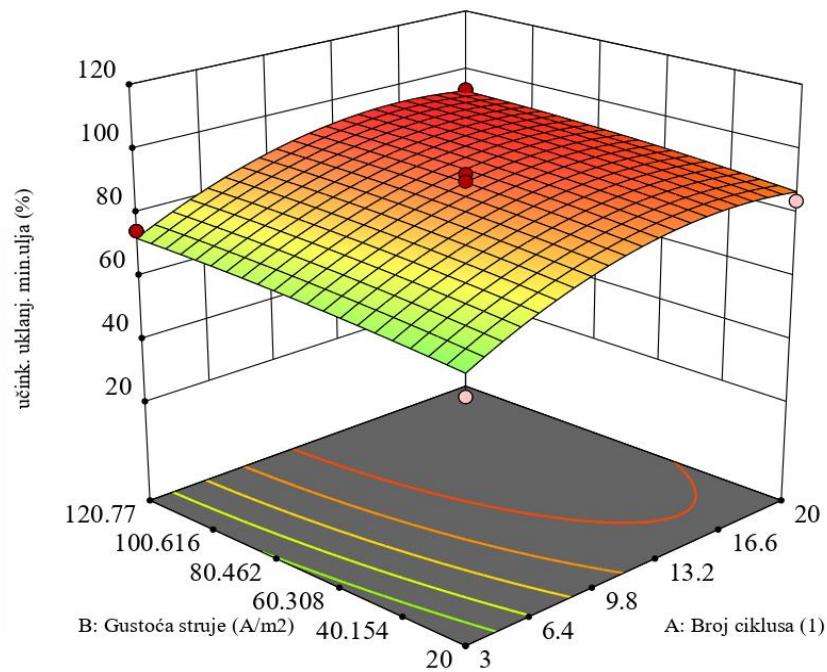
Utjecaj broja ciklusa i gustoće struje na učinkovitost uklanjanja mineralnih ulja

Slika 7. 3D odzivna površina (lijevo) i 2D (desno) konturna ploha za kombinirani učinak gustoće struje i broja ciklusa na uklanjanje mineralnih ulja uz primjenu EK i aluminijskih elektroda te protok od 0.425 L/s

REZULTATI

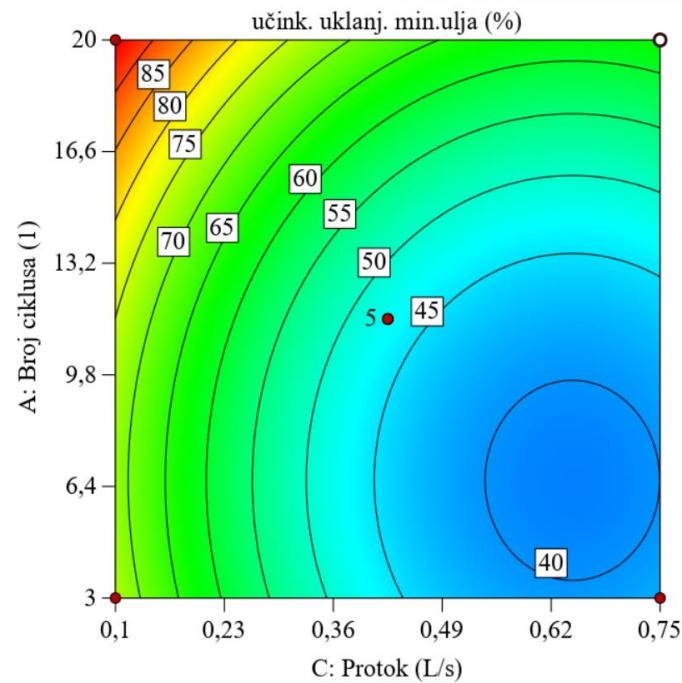
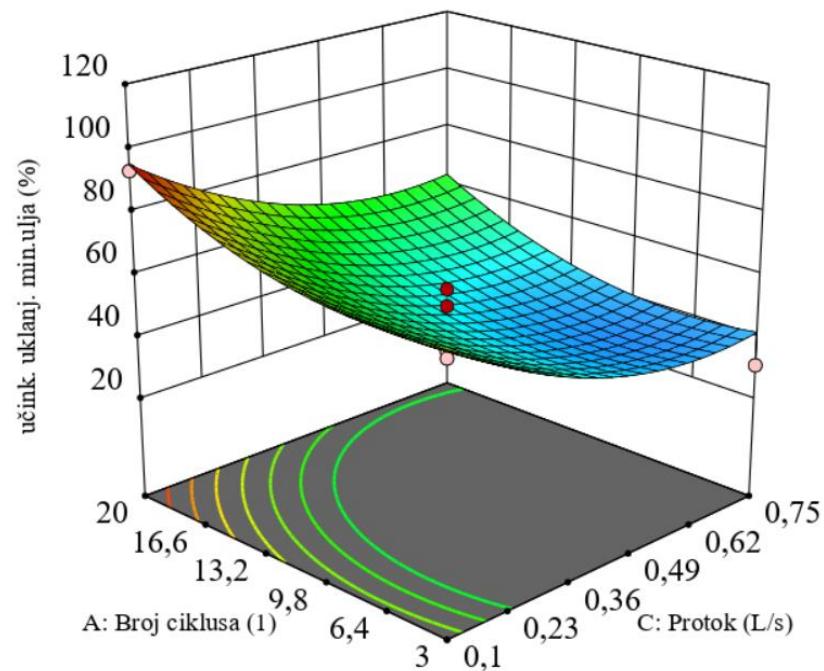
Utjecaj broja ciklusa i gustoće struje na učinkovitost uklanjanja mineralnih ulja

Slika 8. 3D odzivna površina (lijevo) i 2D (desno) konturna ploha za kombinirani učinak gustoće struje i broja ciklusa na uklanjanje mineralnih ulja uz primjenu sono-EK i aluminijskih elektroda te protok od 0.425 L/s

REZULTATI

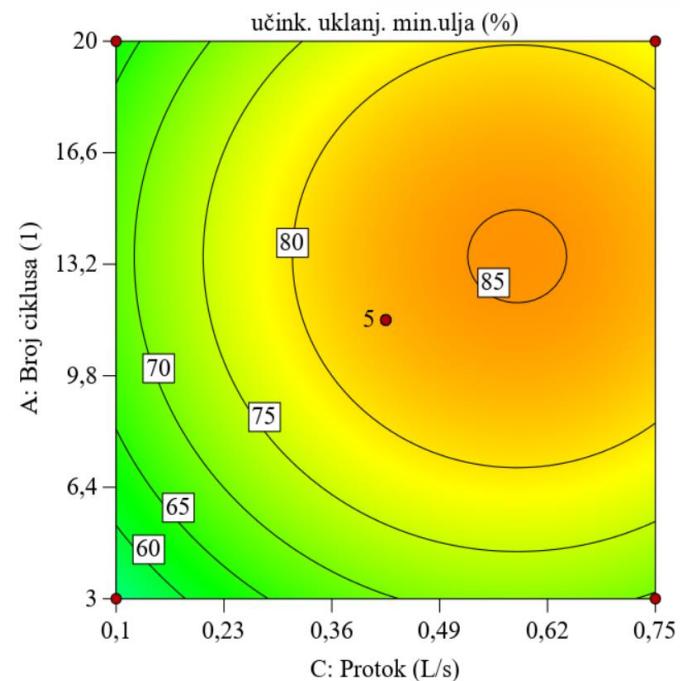
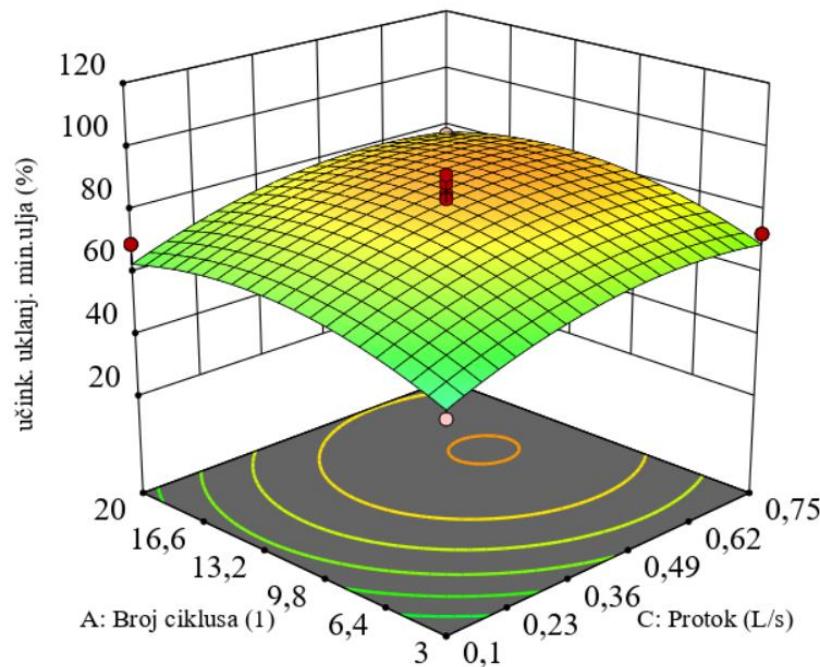
Utjecaj broja ciklusa i protoka na učinkovitost uklanjanja mineralnih ulja

Slika 9. 3D odzivna površina (lijevo) i 2D (desno) konturna ploha za kombinirani učinak protoka i broja ciklusa na uklanjanje mineralnih ulja uz primjenu EK i željeznih elektroda te gustoću struje od 70.385 A/m^2

REZULTATI

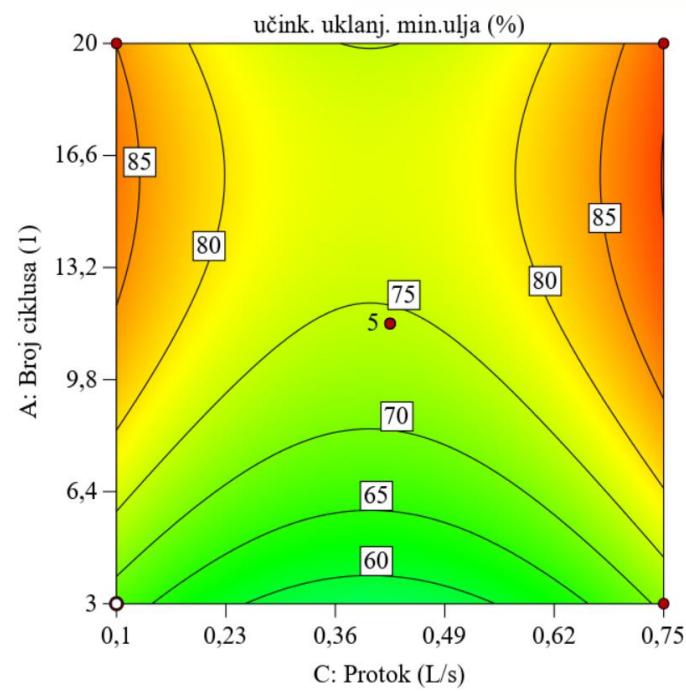
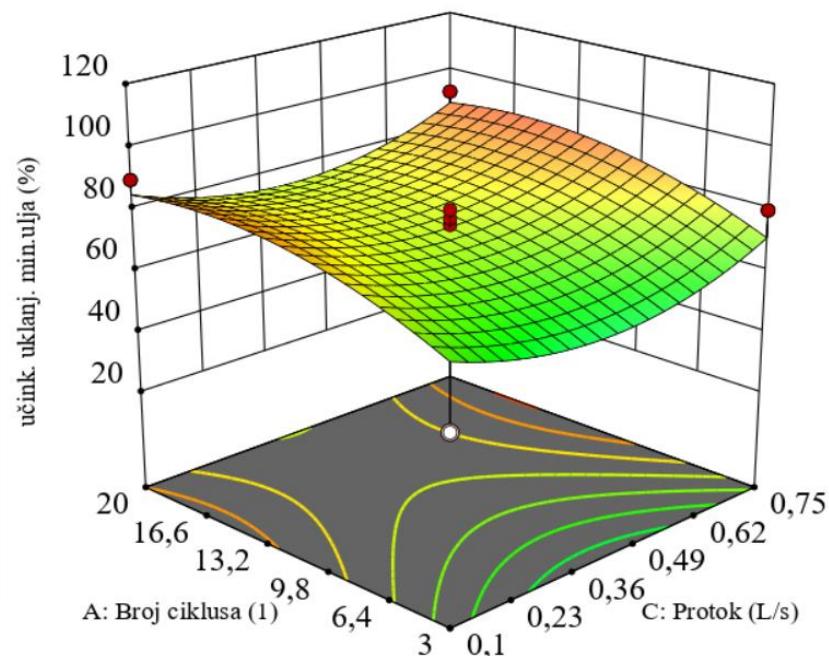
Utjecaj broja ciklusa i protoka na učinkovitost uklanjanja mineralnih ulja

Slika 10. 3D odzivna površina (lijevo) i 2D (desno) konturna ploha za kombinirani učinak protoka i broja ciklusa na uklanjanje mineralnih ulja uz primjenu sono-EK i željeznih elektroda te gustoću struje od 70.385 A/m²

REZULTATI

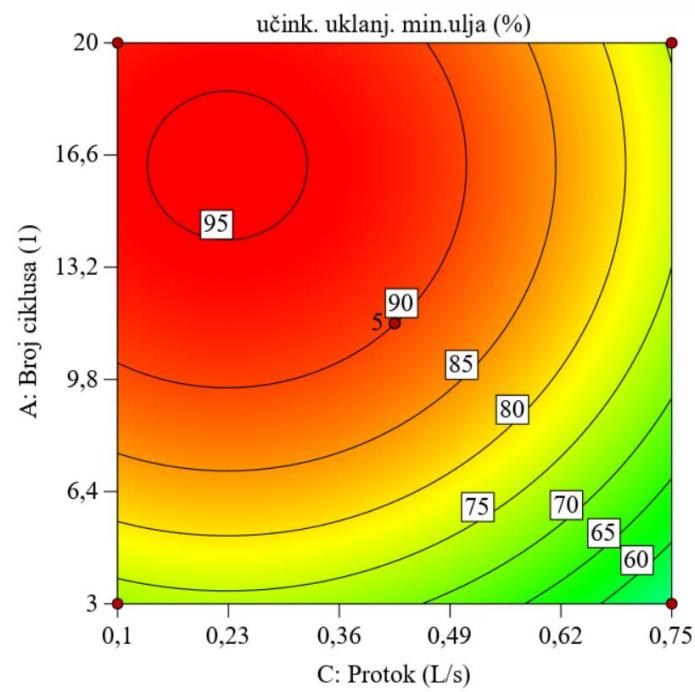
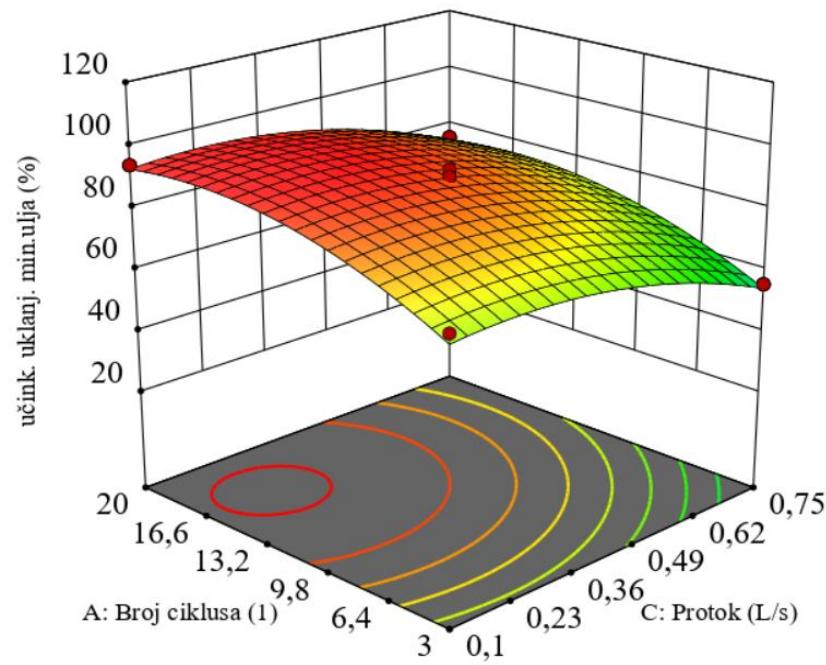
Utjecaj broja ciklusa i protoka na učinkovitost uklanjanja mineralnih ulja

Slika 11. 3D odzivna površina (lijevo) i 2D (desno) konturna ploha za kombinirani učinak protoka i broja ciklusa na uklanjanje mineralnih ulja uz primjenu EK i aluminijskih elektroda te gustoću struje od 70.385 A/m²

REZULTATI

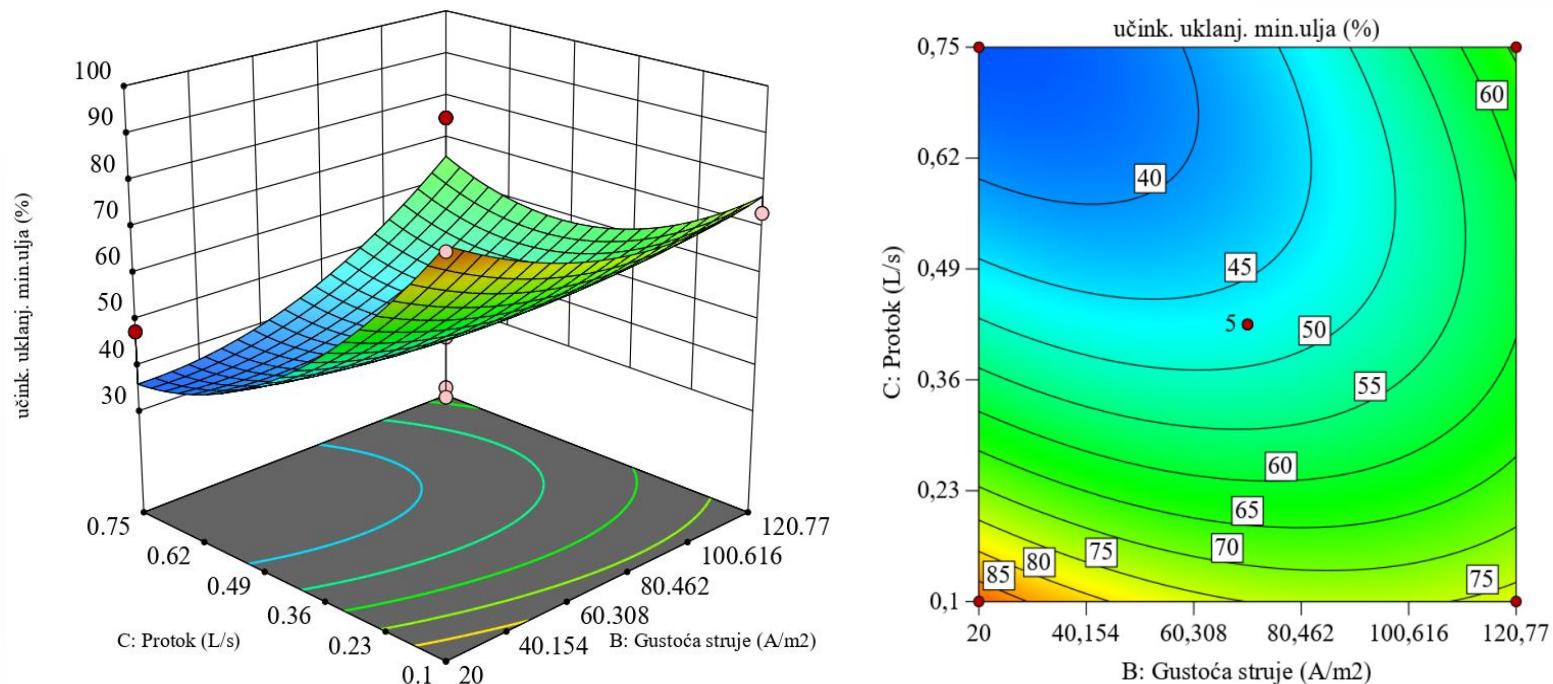
Utjecaj broja ciklusa i protoka na učinkovitost uklanjanja mineralnih ulja

Slika 12. 3D odzivna površina (lijevo) i 2D (desno) konturna ploha za kombinirani učinak protoka i broja ciklusa na uklanjanje mineralnih ulja uz primjenu sono-EK i aluminijskih elektroda te gustoću struje od 70.385 A/m²

REZULTATI

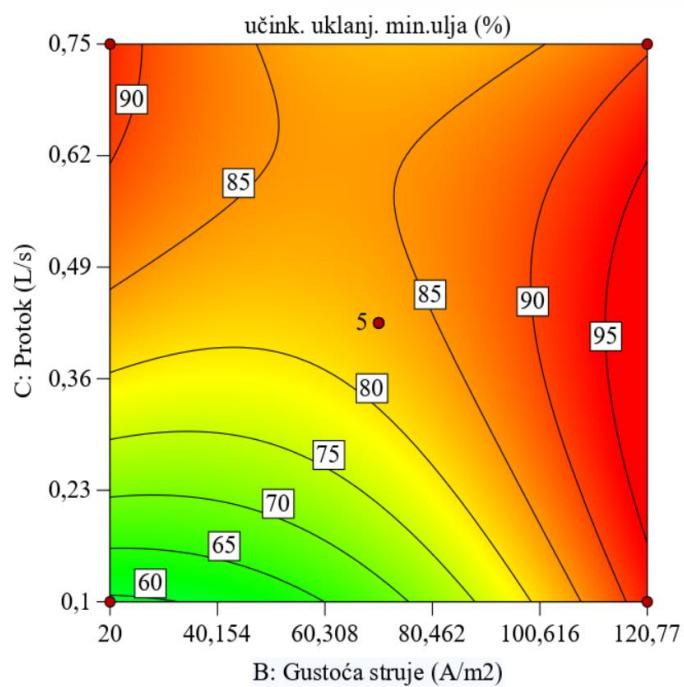
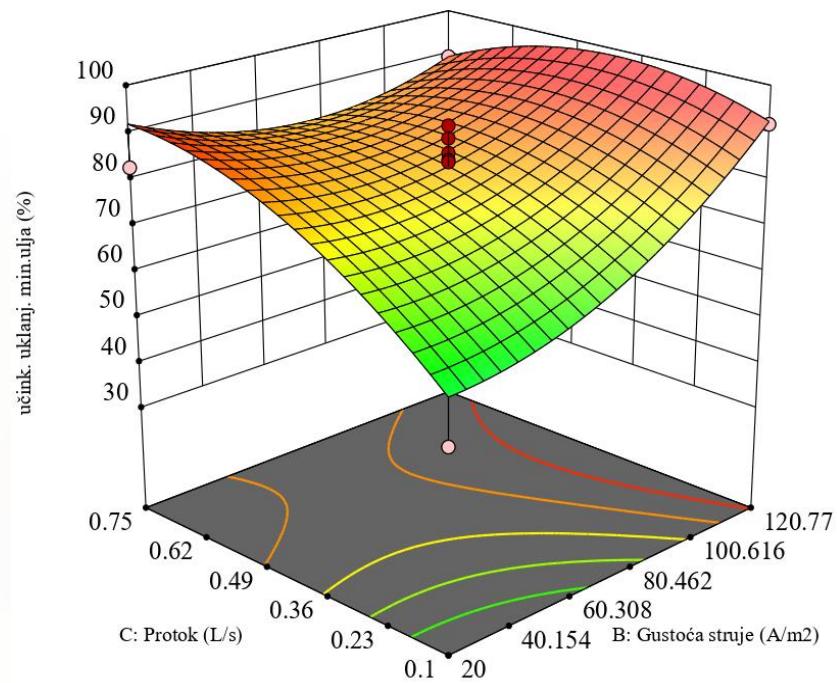
Utjecaj gustoće struje i protoka na učinkovitost uklanjanja mineralnih ulja

Slika 13. 3D odzivna površina (lijevo) i 2D (desno) konturna ploha za kombinirani učinak protoka i gustoće struje na uklanjanje mineralnih ulja uz primjenu EK i željeznih elektroda te 11.5 ciklusa

REZULTATI

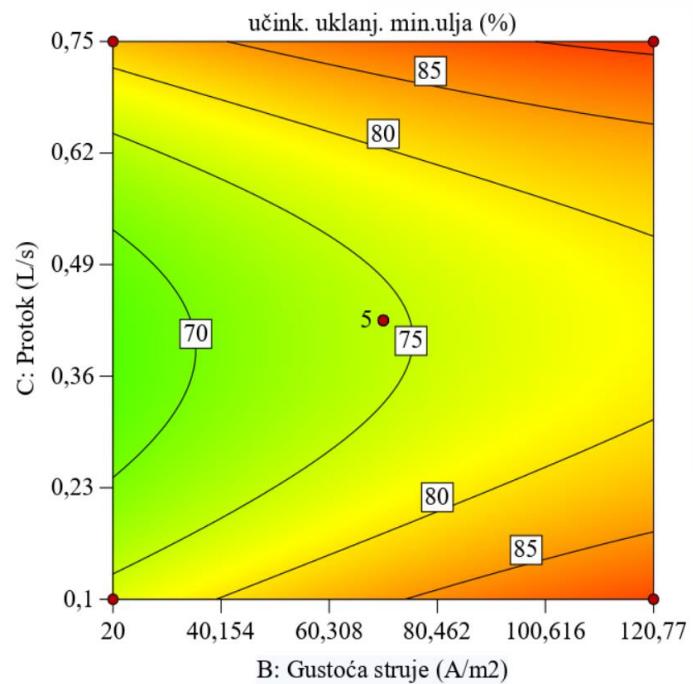
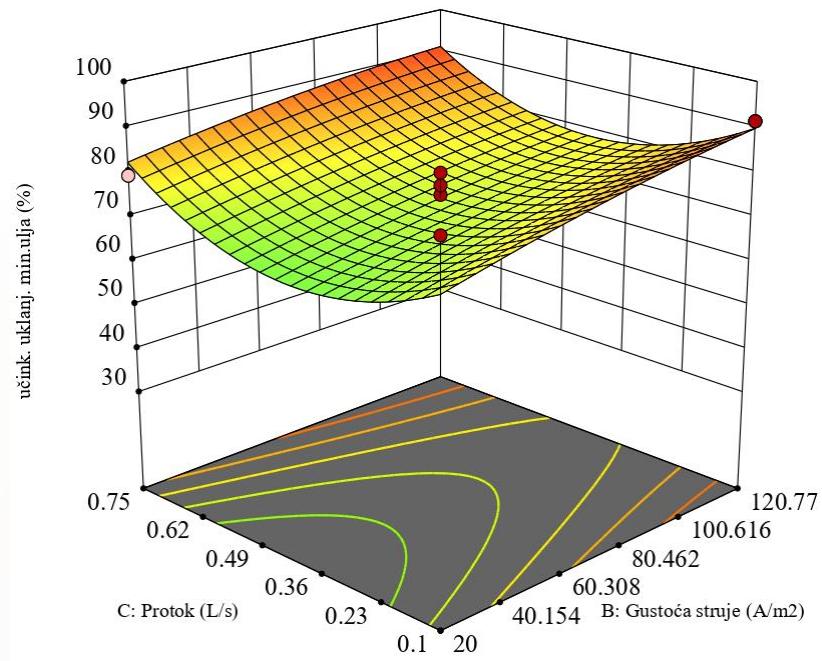
Utjecaj gustoće struje i protoka na učinkovitost uklanjanja mineralnih ulja

Slika 14. 3D odzivna površina (lijevo) i 2D (desno) konturna ploha za kombinirani učinak protoka i gustoće struje na uklanjanje mineralnih ulja uz primjenu sono-EK i željeznih elektroda te 11.5 ciklusa

REZULTATI

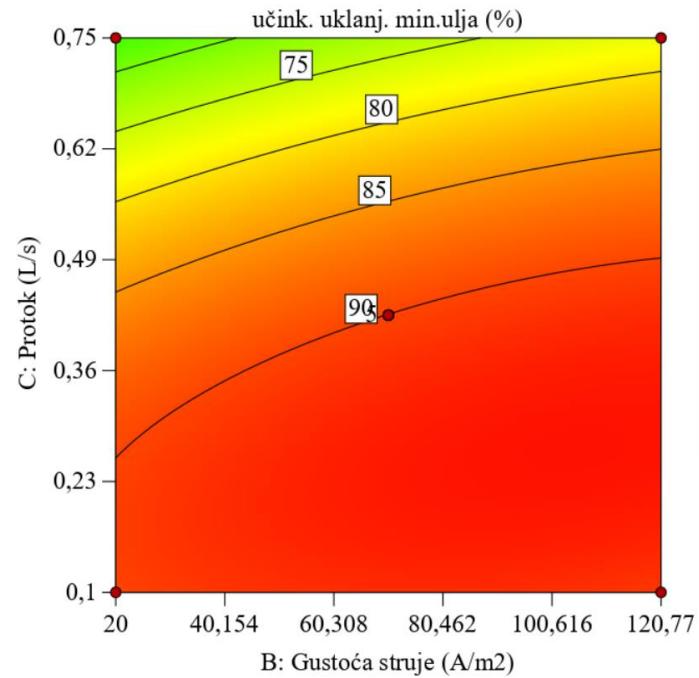
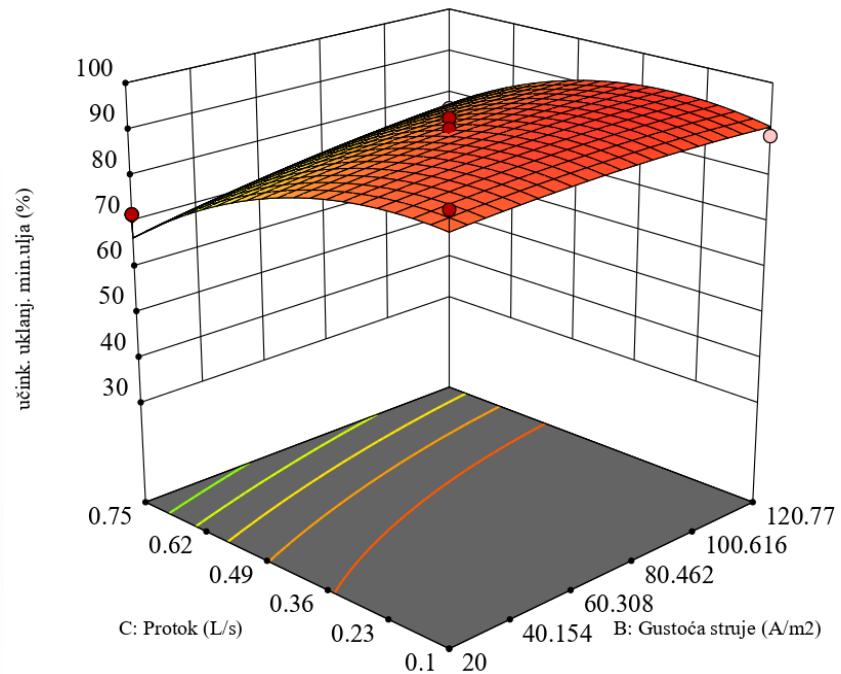
Utjecaj gustoće struje i protoka na učinkovitost uklanjanja mineralnih ulja

Slika 15. 3D odzivna površina (lijevo) i 2D (desno) konturna ploha za kombinirani učinak protoka i gustoće struje na uklanjanje mineralnih ulja uz primjenu EK i aluminijskih elektroda te 11,5 ciklusa

REZULTATI

Utjecaj gustoće struje i protoka na učinkovitost uklanjanja mineralnih ulja

Slika 16. 3D odzivna površina (lijevo) i 2D (desno) konturna ploha za kombinirani učinak protoka i gustoće struje na uklanjanje mineralnih ulja uz primjenu sono-EK i aluminijskih elektroda te 11.5 ciklusa

REZULTATI

- Model je uspješno verificiran je te su određeni optimalni operativni parametri:
- *Tablica 3. Optimalni operativni parametri*

N [1]	J [A/m ²]	Q [L/s]	UZ	Materijal elektroda	Y [%]
14,130	53,124	0,235	sono-EK	Al	94.28

Hvala na pažnji!